

Op 12 november 2025 zijn de Algemene Beschouwingen in de Gemeenteraad van Kerkrade. Tijdens de Algemene Beschouwingen worden de plannen en financiële begroting voor 2026 besproken, zeg maar de prinsjesdag van Kerkrade.

Namens de VVD Kerkrade sprak kersvers Fractievoorzitter en Raadslid Bryan van Putten de volgende beschouwingen:

Voorzitter, leden van het College en de Raad, toeschouwers in de zaal en kijkers thuis,

Als iemand mij drie maanden geleden gezegd had dat ik hier vandaag uw raad, vanaf deze positie zou toespreken, dan had ik diegene waarschijnlijk niet helemaal serieus genomen. En toch sta ik hier dan. Als voorzitter van de VVD-fractie, als lid van uw raad en bovenal, als trots Kerkraads burger.

En als die *sjtootse Kirchoätsjer*, ga ik beginnen met een compliment over het harde werk dat in Kerkrade is verzet. Want in een tijd waar het op mondiaal en nationaal niveau onrustig en onzeker was, zien we dat het college in deze bestuursperiode veel in gang heeft gezet: van wijkvernieuwing tot onderwijshuisvesting en investeringen in duurzaamheid en veiligheid.

Studiejaar

Een ander positief element uit het afgelopen jaar is het studiejaar dat is doorlopen. Samen met de raad en de financiële commissie heeft het studiejaar geleid tot een scherper inzicht in de financiële knelpunten en een groot aantal bezuinigingsvoorstellen. Er is gekeken naar structurele uitgaven, naar de inzet van middelen en naar de manier waarop we als gemeente onze taken uitvoeren. Chapeau.

Maar voorzitter, de VVD zou de VVD niet zijn, als wij niet zouden vinden dat het studiejaar had moeten leiden tot het toepassen van meer concrete maatregelen. Niet alleen om de begroting sluitend te houden, maar ook om ruimte te creëren voor lastenverlichting en efficiënter bestuur.

Daarom hebben wij vier vragen voor de wethouder:

1. Waarom hebben we na een heel studiejaar vol concrete bezuinigingsopties niet gekozen om er nu nog enkele extra toe te passen?
2. Was dit niet hét moment om daadkracht te tonen?
3. En waarom is er, met het oog op financiële onzekerheden, geen extra buffer ingebouwd?
4. Vindt het college echt dat we met deze reserves voldoende weerbaar zijn?

Ontwikkelfonds

Voorzitter, dat brengt mij bij het volgende punt. Want tot onze verbazing zien wij in plaats van bezuinigingen, zelfs een groei van het ambtenarenapparaat... Nee, grapje, die kant gaan we deze keer maar niet op.

Dat onderwerp tillen we wel over de verkiezingen heen. En wat wij ook graag over de verkiezingen heen willen tillen, dat zijn de voorstellen voor de inzet van het geld uit het ontwikkelfonds.

Want het college stelt voor om €5 miljoen incidenteel te reserveren in een ontwikkelfonds, bedoeld om in de komende paar maanden nog voorstellen aan de raad op te leveren. Dat klinkt ambitieus!

Maar voorzitter, zoals bij elke investering geldt: wanneer je uitgeeft, moet je ook kijken naar je financiële fundament. En uit het financieel beeld, geschetst door de accountant, blijkt dat onze solvabiliteit structureel veel lager ligt dan het landelijk gemiddelde en onze reserves lang niet robuust genoeg zijn. Het lijkt alsof we ambitieuze plannen gaan bouwen op een onstabiel fundament.

Daarom stellen wij de vraag: Wat is de achterliggende gedachte om nu €5 miljoen te reserveren voor het ontwikkelfonds, terwijl onze financiële positie en reserves nog niet op het gewenste niveau zijn?

Daarbij voorzitter, ook de timing van dit Ontwikkelfonds is twijfelachtig. Het voelt alsof we vlak voor de finish nog snel een sprint willen trekken, terwijl er een nieuwe ploeg klaarstaat om het stokje over te nemen.

Een volgende coalitie zou zomaar eens andere keuzes willen maken. Want stel, en droom even met mij mee, de VVD wordt de grootste in Kerkrade, dat is wellicht voor sommigen hier een nachtmerrie. Maar dan zouden wij naast het investeren in verbetering van onze financiële positie, de belastingen verlagen voor inwoners en ondernemers en ook nog investeren in veiligheid.

Wij dienen daarom een motie in met het verzoek aan het college om geen voorstellen voor de besteding van het Ontwikkelfonds aan de raad voor te leggen in de laatste twee raadsvergaderingen van deze bestuursperiode. Zo geven we het volgende college de ruimte om op basis van een nieuw coalitieakkoord te investeren. Met visie, met draagvlak en hopelijk een VVD-geluid.

Veiligheid

Voorzitter, zoals zojuist benoemd vanuit mijn droom, willen wij investeren in veiligheid. Ik heb nog geen nachtmerrie, want Kerkrade is gelukkig geen onveilige stad, maar wij zien wel dat de druk op de openbare orde toeneemt. We zien in de cijfers dat de inzet van boa's en politie steeds intensiever wordt en dat raakt de leefbaarheid in onze wijken.

En los van de cijfers, is er nog een groot aspect dat bij veiligheid meespeelt: gevoel. En in een gemeente met als slogan: “Beleef Kerkrade”, weten wij allemaal hoe

belangrijk gevoel voor de burger en de ondernemer in Kerkrade is. Want als je een gemeente wil zijn waarin mensen durven te ondernemen en te leven, dan hoort iedereen zich in die gemeente veilig te voelen. Want veiligheid is geen luxe, veiligheid is een randvoorwaarde.

Toen ik zelf 15 jaar geleden s' nachts naar huis liep na een avondje werken bij Loui's Café, heb ik mijzelf nooit onveilig gevoeld. Maar hoe leeft dit anno nu? Momenteel worden medewerkers van restaurants op de Markt in Kerkrade opgehaald, binnen door hun ouders, omdat ze niet alleen een stukje door de Einderstraat durven te lopen voor hun rit naar huis. Laat staan dat ze alleen naar huis durven te fietsen.

En voorzitter, wij zien in de voorstellen en ambities van het college echt wel dat er aandacht is voor veiligheid. Dat is een goede zaak.

Wij willen het college dan ook vragen:

1. Hoe zijn zij van plan om de veiligheid in Kerkrade, zowel in cijfers als gevoel, te verbeteren?
2. Is er al iets te vertellen over de denkrichting die het college hierover heeft?
3. Welke specifieke problemen of hotspots staan daarbij bovenaan de prioriteitenlijst?

Rotterdamwet

Het college neemt overigens nog een stap in de goede richting, eindelijk. Namelijk de inzet van de *“Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek”* – ofwel de Rotterdamwet.

En voorzitter, u hoort mij zeggen: eindelijk. Want om uw geheugen op te frissen: in 2018 vroeg de lijsttrekker van de VVD Kerkrade tijdens de Gemeenteraadsverkiezingen al aandacht voor de instroom van mensen zonder binding met de regio. Destijds onder de noemer Bijstandstoerisme.

En in de afgelopen zeven jaar, hebben zich nog een aanzienlijk aantal mensen van buiten Parkstad in Kerkrade gevestigd. **Het effect op de wijken, is duidelijk zichtbaar. Een groot deel van hen heeft geen enkele binding met de wijk waar ze gaan wonen, belandt direct in de bijstand en neemt problematieken mee, rechtstreeks vanuit de Randstad naar Kerkrade. Het zorgt voor ontwrichting van de sociale structuren in onze wijken.**

Wij verwachten dan ook dat naast de Rotterdamwet, nog andere instrumenten ingezet gaan worden om de bevolkingssamenstelling weer in evenwicht te krijgen. Zoals het bouwen van woningen in het midden- en hoog segment, een kritische blik werpen op onze ondersteunende maatregelen en voorrang geven aan de huisvesting van mensen die iets bijdragen, zoals leraren, agenten en zorgmedewerkers.

Alleen dan kunnen we zorgen voor een goede, leefbare balans in onze samenleving

Burgerparticipatie

En voorzitter, die balans is nodig. Nodig voor ons als Gemeente, maar vooral nodig voor onze burgers. En om goed naar de wensen en bedenkingen van onze burgers te kunnen luisteren, hebben wij het de laatste tijd gelukkig veel over Burgerparticipatie.

Niet alle participatie verloopt even goed. Maar gelukkig is er onlangs een werksessie Burgerparticipatie geweest. Daar hebben wij als raad onze wensen rondom dit onderwerp kenbaar gemaakt. Top! En ook in de begroting wordt er aandacht besteed aan inclusieve participatie en samenwerking met inwoners. Een goede zet!

Maar wie goed leest en wie de informatiebijeenkomst heeft bijgewoond, weet dat er voor dit onderwerp nauwelijks budget is gereserveerd. Sterker nog: vanaf volgend jaar is er structureel geen extra geld meer beschikbaar voor Burgerparticipatie.

Voorzitter, dan rijst bij ons als VVD Kerkrade de vraag voor het college: Doen we als Kerkrade het minimaal noodzakelijke of zetten we de burger écht op 1? Want als we inwoners uitnodigen om mee te denken, mee te praten en mee te beslissen, dan moeten we ook middelen vrijmaken om hun input serieus te verwerken. Anders is het geen participatie, maar een inspraakavond met eenrichtingsverkeer.

Daarom vragen wij: Waarom wordt er voor zoiets belangrijks als Burgerparticipatie geen budget vrijgemaakt?

Voorzitter, participatie is geen bijlage. Het is geen sluitpost. Het is een kernwaarde van democratisch bestuur. En als we dat echt menen, dan moeten we het ook durven te bekostigen.

Duitse inwoners

En als we het dan toch over participatie hebben, dan is het noodzakelijk dat zoveel mogelijk Kerkraadse inwoners bij projecten betrokken zijn. En om dat te bereiken, is communicatie ontzettend belangrijk. En daar zijn nog wel wat stappen te zetten.

Want, meer dan 7.000 Duitse staatsburgers vormen de grootste groep niet-Nederlandse inwoners binnen onze gemeente. Maar uit de praktijk blijkt dat deze groep nauwelijks wordt bereikt via onze gemeentelijke communicatie- en participatieprojecten. Uitnodigingen en informatiebrieven zijn zelden tweetalig. Inspraakmogelijkheden worden niet altijd in het Duits toegelicht. En de website bevat wel Duitstalige teksten, maar die zijn vaak beperkt en taalkundig zwak. Enkele voorbeelden vanaf onze Gemeentewebsite:

Collegeprogramma vertalen als: Programm der Hochschule

Dat is het opleidingsprogramma van bijvoorbeeld de universiteit.

Spoedaanvraag voor rijbewijs vertalen als: Notfallantrag

Dat is het soort spoed waarbij de politie zo snel mogelijk.. een rijbewijs komt brengen?

En een NEE-NEE sticker vertalen als: NO-NO-Aufkleber

Het klinkt als een Duitse cover van een hit uit de nineties, maar het heeft natuurlijk niks te maken met het daadwerkelijke doel van die sticker.

En ja voorzitter, wij zijn absoluut voorstander van een efficiënte overheid, maar soms schiet het gebruik van AI door.

Als VVD Kerkrade vinden wij dat dit beter moet. Daarom dienen wij een motie in voor verbetering van Duitstalige communicatie en participatie en om tweetalige communicatie structureel onderdeel te laten worden van participatieprocessen.

En als *Kirsche auf der Torte*, biedt dit alles ook nog een kans om de opkomstcijfers bij de Gemeenteraadsverkiezingen te verhogen. Want meer dan 15% van de kiesgerechtigde mensen in Kerkrade heeft de Duitse nationaliteit. En om deze groep naar de stembus te krijgen, verzoeken wij het college een informerende, motiverende en activerende campagne te ontwikkelen, vergelijkbaar met de “Eerste Stem” campagne voor jongeren die momenteel actief is.

Want voorzitter, in een stad die zich profileert als euregionaal, open en grensoverschrijdend, is goede communicatie een randvoorwaarde voor volwaardige participatie. Laten we van de grens geen barrière maken, maar een brug. Een brug naar betrokkenheid, begrip en een gouden toekomst.

Afsluiting

Want voorzitter, Kerkrade verdient een gouden toekomst. Een toekomst waarin we niet alleen reageren op uitdagingen, maar waar we vooruitdenken. Een toekomst waarin we financiële stabiliteit combineren met ambitie. Waarin veiligheid geen discussiepunt is maar een vanzelfsprekendheid. En waarin burgerparticipatie meer is dan een mooi woord in een beleidsstuk.

Laten we samen koers houden. Niet door sprintjes te trekken vlak voor de finish, maar door te verdedigen wat we koesteren uit het verleden en door aan te vallen voor de toekomst van de generaties die na ons komen.

Dank u wel.

Bryan van Putten

Fractievoorzitter VVD Kerkrade